

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

18 De compendiis ex pœna eorum qui ciuitates suas relinquunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

notum, tanquam iam heres, & postea successit, nam ea tanquam ab indigno auferuntur, *Marian. in l. 2. de iis quib. ut indigni. lib. 34. P. tit. 9. l. quidam. §. fin. & l. sequen. de donatio. in P. l. fi. C. de pact. 17. Pœna pecuniaria accedit fisco eius qui ab accusatione recessit, l. 1. de iur. ff. P. l. 1. §. si quis autem ab accusatione, ad de Turpil. lib. 48. P. tit. 16. 18. Defertur fisco rei litigiosa, pendente lite venditæ scienter, pretium & tantundem, exceptis alienationibus causâ dotis, & iure transactionis vel diuisionis vel legati, vel fideicommissi, *l. fin. de litigio. 8. C. tit. 37. 19. Ex contractu priuato potest queri fisco, & pœna quæ soluenda fisco inferitur compromisso, nisi stetur arbitrio, l. 1. de iur. ff. in Pi. Rebus: in commenta. ad regias const. tractat. de arbit. & arbit. arti. 1. gloss. 13. nume. 12. & sequentibus. 20. Accedit fisco pœna quæ debetur ex contractu inuito contra prohibitionem, ut in l. si de contract. Indi. lib. 1. C. tit. 5. 4. l. auferunt. 46. §. quod a preside, de iur. ff. P. cum similib. ibi not. in verbo vendicatur, l. 2. de iis quib. ut indigni in P. l. mercatores de commerc. & mercat. C. 21. Et fisci sunt multæ pro pœna impostæ, l. multarum seuerâ compendia. 5. de mod. mulctand. lib. 1. C. tit. 55. l. consiliarios, l. 1. de assessor. lib. 1. C. tit. 52. 2. 2. Pœna fraudantis vectigal legitimum, confiscatio est, cum incidit in commissum, l. commissi. 14. de publica. lib. 39. P. tit. 4. cum similib. nisi per quinquentium resti in commissum venientem fisco non perierit, postea enim qui fraudauit vectigal, totus erit, l. 2. de vectig. & commissi. lib. 4. C. tit. 61. 23. Domus in quam aliquid ex sepulcro violato delatum est, consentiente domino, fisco adjudicatur, l. secunda. de sepult. viola. C. cum pœna 20. librarum auri, quam soluunt violantes, l. 3. C. cod. 24. Qui in baltheis & equestribus frænis ausus fuisset lapides pretiosos inferere veluti Iacynthos, margaritas, fisco quinquaginta libras auri debebat. Et qui cultum imperatorum ex auro vîrpasset, vel fabricando, vel deferendo, centum librarum auri multa damnabatur fisco, pœna quoque imminente capitali, in l. om. nul. in franço & in eque. §. lib. 11. C. tit. 11. 25. Iudex qui noluerit audire cum, quise docere paratus est, immunitatem a functionibus publicis, debet fisco 50. libras auri, appartor 50. l. 2. de offic. civil. iudi. lib. 1. C. tit. 46.**

De Compendiis ex pœna eorum, qui ciuitates suas relinquunt. Cap. 18.

- 1 Curialis iure in fisco delato, in quod elicta ciuitas sua se contulisset priuatur: Et inibi de amore in patriam, & de bono ciue.
- 2 Ciues reparare domos, quas in ciuitate habent, coguntur, aut adificare de nouo.
- 3 Decuriones ex cinibus delecti munera obibant: & ibi decurionibus, & decurionibus & decuriis, & quid curia, & curiales. Et num. 5.
- 4 Corporati vrbis Roma nec rus, ut nec curiales, se poterant habitandi causa conferre. Valens Christianos profectus odio.
- 6 In duabus ciuitatibus posse quem incolam esse, & strag, ad munerâ cogi subeunda.
- 7 Quid faciat ciuem alicuius ciuitatis.

1 Si t ciuitatis cuiusdam curialis, id est, in numerum magistratuum relatus ciuitatis immemor rus habitandi causa se conferebat, eo quod ob rusticum fundum ciuitatem contempsisset, fundo priuabatur, quod fisco quærebatur, l. 1. de decurion. l. 1. de curia relicta. ciuis rus habi. §. C. lib. 10. C. tit. 37. Et existimati impui, qui patriam contemserint, potissimum qui personam in ea gerunt publicam, quales ii curiales curiis & populo præpositi munerum ciuilium dispensatores, quibus satis est, si inseruiant, ut ait Augustus l. curialis, 21. de decurio. lib. 10. C. tit. 31. Aulus Gabinius trib. pleb. suadens Pompeio recuanti bellum contra Pyrtas, o Pompei, inquit, mihi & patria concede, cui & natus es & educatus, teque eius commodis inferuire oportet, eius causa nullos labores, nulla pericula subire iugere, sed etiam, si res ita ferat ut moriendum sit, pro ea quouis mortis genere, Dion. Cassius, lib. 36. Hist. Roma firmat hoc Cice. 4. ad Herennium. Omnis peregrinatio, ut ait Ciceo ad Mar. Celiuum lib. 2. episto. fam. obscura & sordida est iis, quorum industria in patria potest esse illustris. Et rursum Ciceo in Vatinnium: Ciuis est is, qui patriam suam diligit, ac bonos omnes saluos & incolumos desiderat. Et hic argumenta plura peti possunt a loco communi dilectionis patriæ, & obedientiæ quæ iuris naturalis seu gentium est, l. 2. de iust. & iure.

- 2 § Cui t & addo ciuem non probe dici, si vnitatem illam ciuitatis a qua ciuis est, curare recuset, etiã inde seorsum fecedat.

Quam obrem & Cæsares in curiales & ciues præclaram hanc legem statuerunt his verbis, l. singularum, 8. de adsi. priuat. l. 2. C. tit. 10. Singularum vrbium curiales etiam inuui, vel reparare intra ciuitates, quas olim habuerunt domos, vel de nouo adificare cogantur: illic semper munus inferuiri, & auctari propter frequentiam ciuitatum. Possessores vero, qui non erunt curiales in vrbibus in quibus domos possident, easdem domos dirutas neglectasque reparant: iudicaria ad conseruandum hoc præceptum auctoritate retinendi: Non enim omnes habitatores alicuius ciuitatis curiales erant, sed dignissimi ex illis meritis & facultatibus, ad subeunda patriæ munera eligebantur, l. ad subeunda. 46. de decurio. lib. 10. C. § Et t decurionum & curialium publica fuisse munera constat ex Lio in 1. & Dionysio Halicarnalæo in 2. Sed apertius ex Pomponio Læto lib. de magistr. in princ. Multitudinem, inquit, Romulus vel secundum alios Seruus Tullius in partes tres, quas tribus appellauit, & tribus duces, tribunos: ipsos autem tribus singulas in triginta partes diuisit, quas curias dixit: quoniam earum cura res publica sententiam expediebat, indeque lata a regibus quadam leges curiate dicit. Curiarum præfectos, Curiones dixit: diuisit & singulas curias in decurias, id est, alias decem partes, quarum præpositi decuriones. Possunt etiam dici curiales, qui lecti ex curiis in senatorium ordinem reducti erant, ut acitatum est ante primum interregnum, teste Feneftella lib. de magistratibus, cap. 4. Et senatus quoque curia dicebatur: quia ille rempublicam curat, quemadmodum & curia a curia dicitur secundum M. Terentium Varronem 5. de lingua Latin. Accipitur & curialis in hoc exemplo, quo is prohibetur ciuitatem suam relinquere, pro decurione & præposito curiis: nam eadem prohibitio quæ fit curiali, in l. si curial. §. C. lib. 10. C. fit & decurionia Pomponio Iuricons. l. 1. de decurion. lib. 50. P. tit. 2. § Quod t & ad corporatos vrbis Romæ producendum est, cum 4 & ii ciuitate donati, suffragiis possent ad munera decurionum peruenire, & eisdem functionibus subiciantur. Quare nec illis licet extranea vel peregrina loca incolere, & si fecerint ad vrbem retrahuntur, l. 1. de priuileg. corp. vrb. Roma. lib. 11. C. tit. 14. Quod & stricte iussit obseruari Valens Cæsar, ut ab eremo Christianum curialem ad munera reuocauerit, l. quidem ignaua. 26. de decurion. lib. 10. C. tit. 31. Quanquam hic non zelo publico fecerit, sed odio Christiani nominis, quo flagrabat: nam & hic persecutus est ecclesiam Dei, Paul. Diacon. lib. 11. & plures Christianos Gothis obiecit occidendos, alios quoque 80. episcopos ad se missos legatos, cum nauibus incendit, ut scribit Sozomenus lib. 5. cap. 14. & Greg. Nazianzenus in Monodia, & alii.

§ Alciatus t lib. 1. iur. parerg. capit. 26. & in l. pupillis. 29. §. de curiones, de verborum significat. existimauit curiales esse, ex decurionibus & principalibus ciuitatis cuiusque electos, qui munera omnia sustinere cogebantur, & ab aliis exigere. Vtunque tamen res se habeat, exploratum est, curiales municipalibus muneribus obstrictos esse, & ideo prohibitum illis iure, ne se alibi transferrent, ne desertores officii impositi essent.

§ Sed t si quis non adhuc decurio in aliam ciuitatem se conferat, verum est ciuitatem illam secundam, quæ plurimum est, non confiscari. Ceterum placuit huiusmodi incolam, vtriusque ciuitatis muneribus posse affici, si quando visum sit municipibus, l. 1. & final. de municipib. & original. lib. 10. Cod. tit. 38. Paul. in l. incola. 29. ad municipal. lib. 50. P. tit. 1. Potest namque municipis originarius, qui munere aliquo non fungitur alibi transferre domicilium libere, l. 1. de incol. lib. 10. Cod. tit. 39. & ibi esse etiam incola, qui talis erit, si intra mœnia ciuitatis, vel intra saltem pomeria habitet, l. 3. de incol. eod. Non enim incolam facit habitatio intra territorii ciuitatis fines sola, neque is ad subeunda munera cogi potest ibi. Ceterum si eodem anno duarum ciuitatum incola, in vtraque ad munus vocetur, vel ad decurionatum, vel ad alium honorem, præfertur ciuitas originaria, Paulus in l. libertus. 17. §. præscriptio, ad municip. lib. 50. P. tit. 1. Alterius enim ciuitatis incola, potest in loco originis fieri consul, l. priuilegio. 6. de incol. lib. 10. Cod. tit. 39. § Ciues t in summa facit, origo, manumissio, allectio, adoptio: incolas domicilium, municipis quoque origo paterna, l. ciues. 7. de incolis. lib. 10. Cod. l. 1. ad munic. in P.

De compendio fiscali ex cœlibatu. Cap. 19.

- 1 Calibes antiquitus certum pendebant erario pecuniam ex lege, cuius auctores Camillus & Posthumius: eandem, & Plato in l. 1.